

DOI [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2026-1\(37\)-51-57](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2026-1(37)-51-57)
УДК 341.176:343.352(4-6ЄС)

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ПРАВА ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ЄС: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

Плескач А. В.

ANTI-CORRUPTION POLICY IN THE SYSTEM OF EU INTERNAL MARKET LAW: CONCEPTUAL BASIS

Artur Pleskach

Анотація

У статті здійснюється комплексний доктринальний та практичний аналіз концептуальних засад інтеграції антикорупційної політики в архітектуру права внутрішнього ринку Європейського Союзу. Актуальність дослідження зумовлена тим, що фрагментація національних антикорупційних законодавств створює передумови для регуляторного арбітражу та системно викривляє конкурентне середовище для транскордонного бізнесу. Метою статті є розкриття ролі антикорупційних стандартів не лише як демократичних цінностей, але і як суворої інструментальної передумови успішного функціонування єдиного європейського простору. Дослідження доводить, що відсутність уніфікованих правових дефініцій корупції у приватному секторі генерує регуляторні прогалини, які призводять до фінансових втрат європейської економіки від 179 до 990 млрд євро щорічно. У роботі ретельно досліджено юрисдикційну природу антикорупційних норм ЄС крізь призму компетенції Союзу, PIF-директиви та розв'язання колізій правових баз, визначених статтями 83 та 325 ДФЄС. Практична реалізація концептуальних підходів розглядається на прикладі нової Директиви ЄС про боротьбу з корупцією, ухваленої у 2026 році. Деталізовано ключові новації акта: уніфікацію складів правопорушень, запровадження корпоративних санкцій до 5% від світового обороту та відповідальність за «нездатність запобігти» злочину. Зроблено висновок про зміщення вектора до превентивного комплаєнсу. Наголошується, що для України як держави-кандидатки ці трансформації та розвиток інституційної спроможності визначають обов'язковий напрям адаптації законодавства для доступу до внутрішнього ринку ЄС.

Ключові слова: антикорупційна політика ЄС, внутрішній ринок ЄС, регуляторний арбітраж, директива ЄС про боротьбу з корупцією.

Abstract

The article provides a comprehensive doctrinal and practical analysis of the conceptual foundations for integrating anti-corruption policy into the architecture of the European Union internal market law. The relevance of the study stems from the premise that the fragmentation of national anti-corruption legislation creates fertile ground for regulatory arbitrage and systematically distorts the competitive environment for cross-border business. The primary objective of this research is to define the role of anti-corruption standards not merely as democratic values, but as a strict, instrumental prerequisite for the successful functioning of the single European space. The research demonstrates that the absence of unified legal definitions regarding private sector corruption generates regulatory gaps that result in substantial financial losses for the European economy, estimated between 179 and 990 billion euros annually. Furthermore, the paper thoroughly examines the complex jurisdictional nature of EU anti-corruption norms through the lens of Union competence, the PIF-directive, and the resolution of legal basis collisions defined by Articles 83 and 325 of the TFEU. The practical implementation of these conceptual approaches is analyzed using the precedent of the new comprehensive EU Directive on combating corruption, adopted in 2026. The article details the Directive's core innovations: the unification of offense definitions, the introduction of severe corporate sanctions including fines of up to 5% of a company's global turnover, and the liability standard for the failure to prevent a crime. The study concludes that the regulatory vector shifts towards preventative compliance. For Ukraine, as a candidate state, these transformations dictate the mandatory direction for further legislative adaptation to access the EU internal market.

Key words: EU anti-corruption policy, EU internal market, regulatory arbitrage, EU Anti-Corruption Directive.

1. Вступ. Ефективність функціонування внутрішнього ринку залишається одним із ключових завдань Європейського Союзу. Якщо раніше корупцію розглядали переважно крізь призму кримінальної юстиції та етики, то сучасні економічні реалії зумовлюють необхідність переосмислення регуляторних підходів. Фрагментація національних антикорупційних законодавств може виступати істотним стримувальним чинником для розвитку транскордонного бізнесу. Відмінності у розумінні корупції, зокрема у приватному секторі, створюють передумови для регуляторного арбітражу. Такі юрисдикційні розбіжності можуть негативно впливати на конкурентоспроможність Європи на глобальному ринку. Непрозорість регуляторного середовища здатна спонукати суб'єктів господарювання до перенесення діяльності в юрисдикції з більш передбачуваними умовами ведення бізнесу. У цьому контексті протидія корупції набуває значення важливої умови стабільного функціонування внутрішнього ринку ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Доктринальне підґрунтя для осмислення ролі антикорупційної політики у контексті європейської інтеграції сформовано у працях П. Крейга, Г. де Бурки, А. Росаса, Л. Арматі та інших дослідників права ЄС. У їхніх роботах обґрунтовано, що цінності Європейського Союзу, закріплені у ст. 2 ДЕС, мають нормативне значення та виступають основою функціонування правопорядку Союзу. Їх порушення може негативно впливати на стабільність правового та економічного середовища внутрішнього ринку. У сучасній доктрині окрему увагу приділено питанням інтеграції антикорупційних стандартів у загальний масив права ЄС, що розглядається як один із важливих напрямів розвитку правового регулювання внутрішнього ринку.

2. Метою дослідження є розкриття доктринальної природи та концептуальних засад інтеграції антикорупційної політики в архітектуру права внутрішнього ринку ЄС. Для досягнення мети визначено такі завдання: уточнити категоріальний апарат антикорупційного законодавства; з'ясувати обсяг компетенції Європейського Союзу у сфері боротьби з корупцією та окреслити допустимі межі втручання наднаціонального регулювання у національні правопорядки держав-членів; проаналізувати положення новітніх актів ЄС у сфері протидії корупції.

3. Виклад основного матеріалу.

Категоріальний апарат у сфері запобігання та протидії корупції як основа правової визначеності в ЄС. Внутрішній ринок Європейського Союзу, відповідно до ч. 2 ст. 26 Договору про функціонування Європейського Союзу (ДФЕС), є простором без внутрішніх кордонів, у якому забезпечується вільний рух товарів, осіб, послуг і капіталу. Історично процес його розбудови зосереджувався на усуненні митних тарифів, кількісних обмежень (квот) та нормативних бар'єрів шляхом застосування механізмів негативної та позитивної інтеграції. Водночас із поглибленням інтеграційних процесів стало очевидним, що формального скасування бар'єрів недостатньо.

У сучасних умовах корупція розглядається як один із суттєвих чинників, що перешкоджає ефективній реалізації чотирьох фундаментальних свобод внутрішнього ринку. Масштаби проблеми підтверджуються емпіричними даними. Спеціальний Євробарометр 548 (2024–2025 рр.) [1] засвідчив, що 68% громадян ЄС вважають корупцію поширеною у своїх державах. Водночас значні відмінності між державами-членами свідчать про наявність фрагментації внутрішнього ринку. Відповідні показники коливаються від 98% у Греції, 96% на Кіпрі та 92% у Хорватії до 17–18% у Данії та Фінляндії.

Такі диспропорції можуть негативно впливати на забезпечення рівних умов для здійснення транскордонної економічної діяльності. Дані Флеш Євробарометра 543 (2024 р.) [2], також підтверджують системний характер проблеми: 64% представників бізнесу вважають корупцію поширеною, а 27% підприємств зазначають, що корупційні практики перешкоджали отриманню контрактів у сфері державних закупівель. За оцінками, наведеними у документах Європейської Комісії з посиланням на дослідження Європейського Парламенту (EPRS, 2016), щорічні економічні втрати ЄС від корупції можуть становити від 179 до 990 млрд євро, залежно від методології оцінювання, що еквівалентно приблизно 6% ВВП Союзу [3].

За таких умов формування єдиного категоріального апарату в антикорупційному праві ЄС набуває не лише теоретичного, але й практичного значення. Від чіткості визначення поняття корупції та пов'язаних термінів залежить рівень правової визначеності для учасників внутрішнього ринку ЄС. Фрагментарність національних підходів створює передумови для регуляторного арбітражу (regulatory arbitrage), за якого суб'єк-

ти господарювання можуть орієнтувати свою діяльність на юрисдикції з менш суворим або менш визначеним регулюванням.

Фінансові наслідки такої фрагментації стали очевидними на прикладі низки гучних справ, що виникли через недосконалість національного регулювання та слабкість наглядових механізмів, зокрема у випадках Danske Bank (використання недосконалості правового регулювання в Естонії) та Wirecard (прогалини у кваліфікації фінтех-послуг в Німеччині). Ці махінації коштували внутрішньому ринку ЄС сотень мільярдів євро тінзових транзакцій. Як зазначають європейські аналітики, невідповідності між національними режимами нагляду сприяли використанню можливостей регуляторного арбітражу, що стало одним із головних аргументів для створення Управління ЄС з питань запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму AMLA (Anti-Money Laundering Authority).

У цьому контексті неуніфікованість категоріального апарату постає не лише як доктринальна проблема, але і як чинник, що може впливати на економічну безпеку Союзу. Як слушно зазначає А. Мунджіу-Піппіді (Alina Mungiu-Pippidi), концептуальна невизначеність поняття корупції ускладнює формування ефективних правових інструментів протидії цьому явищу [4]. Відтак уніфікація базових дефініцій може розглядатися як один із ключових етапів розвитку антикорупційної політики ЄС.

У праві ЄС відсутнє єдине універсальне визначення поняття «корупція», що зумовлено складною та багатовимірною природою цього явища. Корупційні практики можуть проявлятися у різних формах – від «дрібно́ї» (petty corruption) до корупції «високого рівня» (grand corruption), охоплюючи як публічний, так і приватний сектори, а також політичну сферу. Одним із найбільш поширених підходів у європейському правовому дискурсі є розуміння корупції як зловживання довіреною владою з метою отримання приватної вигоди. Ця дефініція, виток якої пов'язані з класичними дослідженнями корупції, набула широкого застосування як у політичних документах ЄС, так і в академічній літературі. Водночас вона має обмежений пояснювальний потенціал. Як слушно зазначають С. Роуз-Акерман (Susan Rose-Ackerman) та Б. Дж. Паліфка (Bonnie J. Palifka), таке визначення не охоплює всіх форм корупційної поведінки, зокрема явищ системної корупції або змови, що не завжди пов'язані з індивідуалізованим зловживанням владою. У зв'язку з цим

у праві ЄС простежується функціональний (цільовий) підхід до визначення корупції – замість універсальної дефініції застосовується її секторальна конкретизація в межах окремих сфер регулювання кримінального права, публічних закупівель, фінансового контролю та протидії відмиванню коштів [5].

Аналіз вторинного права ЄС засвідчує, що найбільш детальні кримінально-правові визначення корупційних діянь містяться у Директиві 2017/1371 про боротьбу із шахрайством, спрямованим проти фінансових інтересів Союзу, кримінально-правовими засобами (так звана PIF-директива) [6]. Відповідно до пункту «а» ч. 2 ст. 4 цієї Директиви пасивна корупція визначається як діяння публічної посадової особи, яка прямо або через посередника вимагає чи отримує неправомірну вигоду для себе чи третьої особи, або приймає обіцянку такої вигоди з метою вчинення чи невчинення дій при виконанні своїх службових обов'язків у спосіб, що завдає або може завдати шкоди фінансовим інтересам Союзу. Відповідно, активна корупція (підкуп) охоплює поведінку особи, яка пропонує або надає таку неправомірну вигоду. Як зазначає В. Мітсілегас (Valsamis Mitsilegas), розмежування активної та пасивної корупції є традиційним для континентального кримінального права та отримало подальший розвиток у наднаціональних інструментах ЄС [7]. Важливо зазначити, що визначення корупції у PIF-директиві має цільове обмеження: криміналізація пов'язується з наявністю (реальної або потенційної) шкоди фінансовим інтересам Союзу, що впливає з предмета та правової основи цього акта.

Окремо від хабарництва у праві ЄС виокремлюється поняття розтрати (misappropriation), яке відповідно до ч. 3 ст. 4 PIF-директиви означає дії публічної посадової особи, якій прямо чи опосередковано доручено управління коштами або активами, щодо їх використання, витрачання, привласнення або застосування всупереч цілям, для яких вони були призначені, у спосіб, що завдає шкоди фінансовим інтересам Союзу. Таким чином, у праві ЄС проводиться розмежування між корупцією як отримання неправомірної вигоди від третіх осіб та розтратою як незаконним використанням довірених коштів, що має суттєве значення для кваліфікації відповідних діянь і визначення юрисдикції Європейської прокуратури. У межах цієї компетенції такі діяння кваліфікуються як «PIF-правопорушення» за умови відповідності критеріям, встановленим Регламентом (ЄС) 2017/1939 від

12 жовтня 2017 р. про створення Європейської прокуратури.

Рамкове рішення Ради 2003/568/ЈНА від 22 липня 2003 р. визначає кримінально-правові засади протидії корупції у приватному секторі, зокрема шляхом встановлення відповідальності за підкуп осіб, які здійснюють управлінські функції або працюють у суб'єктах приватного сектору, з метою схилення їх до вчинення чи невчинення дій усупереч своїм професійним обов'язкам. Це положення відображає підхід, відповідно до якого корупція не обмежується публічною сферою, а може завдавати істотної шкоди економіці та добросовісній конкуренції і в приватному секторі. Як підкреслює П. Шарек-Мейсон (Patrycja Szarek-Mason), розширення антикорупційного регулювання на приватний сектор стало одним із важливих і водночас дискусійних етапів розвитку права ЄС у цій сфері [8].

Саме фрагментарність такого підходу стала одним із аргументів на користь ініціатив ЄС [9] щодо ухвалення у 2026 році нової комплексної Директиви у сфері боротьби з корупцією (далі – Директива) [10], покликаної замінити рамкове рішення та уніфікувати мінімальні стандарти криміналізації на рівні Союзу. Передбачається, що держави-члени матимуть дворічний перехідний період для імплементації відповідних положень у свої національні правові порядки. Цей акт, положення якого буде проаналізовано нижче, значно розширює перелік гармонізованих складів правопорушень.

Паралельно відбувається розвиток інституційної складової протидії корупції. Оновлення кримінально-правової бази та розширення оперативних можливостей Європейської прокуратури (ЕРРО), Євроюсту та Європейського управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) сприяє формуванню більш узгодженого європейського простору кримінального переслідування. Це, у свою чергу, дозволяє частково компенсувати недоліки національного регулювання та зменшити можливість використання юрисдикційних розбіжностей з метою уникнення відповідальності.

Компетенція Європейського Союзу у сфері боротьби з корупцією та межі втручання в національні правові порядки держав-членів. Питання компетенції ЄС у сфері протидії корупції є одним із найбільш дискусійних у конституційному праві Європейського Союзу та визначається принципами наділення повноваженнями, субсидіарності та пропорційності. Як

зазначає П. Асп (Petter Asp), принцип наділення повноваженнями набуває особливої ваги у кримінально-правовій сфері, де державний суверенітет є чутливим, а делегування повноважень на наднаціональний рівень потребує переконливого обґрунтування [11]. Згідно зі ст. 5(1)-(2) Договору про Європейський Союз (ДЄС), Союз діє виключно в межах повноважень, наданих йому державами-членами відповідно до установчих договорів. У сфері кримінального права це означає, що ЄС не наділений загальною компетенцією, але може діяти там, де корупція зачіпає сфери, віднесені до повноважень Союзу. Насамперед ідеться про ст. 83 та 325 ДФЄС, які слугують правовою основою для гармонізації у сфері боротьби з корупцією з урахуванням принципів субсидіарності та пропорційності.

Стаття 83(1) ДФЄС відносить корупцію до переліку сфер «особливо тяжких злочинів транскордонного характеру», щодо яких ЄС може шляхом ухвалення директив встановлювати мінімальні правила визначення кримінальних правопорушень та санкцій. Відповідно до статті 83(2) ДФЄС: у разі якщо зближення законодавства держав-членів у кримінально-правовій сфері є необхідним для забезпечення ефективної імплементації політики Союзу у сфері, що стала об'єктом гармонізаційних заходів, директиви можуть передбачати такі мінімальні правила. Саме це положення стало однією із правових основ для прийняття PIF-директиви. Водночас ст. 325 ДФЄС встановлює спеціальну основу для захисту фінансових інтересів Союзу, яка стала підставою для попередньої Конвенції ЄС 1995 року. Таким чином, вже на рівні первинного права боротьба з корупцією «вбудована» у механізми захисту бюджету Союзу, а на рівні вторинного права конкретизується через встановлення мінімальних стандартів криміналізації.

Дебати щодо правової основи PIF-директиви, детально проаналізовані К. Лігеті (Katalin Ligeti) та М. Сімонато (Michele Simonato), засвідчили конституційне значення вибору правової бази для кримінально-правових інструментів ЄС. Європейська Комісія спочатку пропонувала ухвалити Директиву на підставі ст. 325(4) ДФЄС, аргументуючи наявність кримінально-правової компетенції, тоді як юридична служба Ради наполягала на ст. 83(2) ДФЄС як спеціальній нормі (lex specialis). У підсумку правова основа директиви має комплексний характер – Стаття 83 ДФЄС забезпечує застосування звичайної законодавчої процедури, тоді

як ст. 325 ДФЄС визначає матеріальну спрямованість захисту фінансових інтересів Союзу. Розвиток Європейської прокуратури як національного органу переслідування PIF-правопорушень є прикладом інституціональної гармонізації, що доповнює нормативні вимоги щодо складів злочинів [12].

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що Європейський Союз сформував багаторівневу систему забезпечення дотримання антикорупційних стандартів, яка охоплює юридичні механізми примусу (зокрема процедури про порушення та рішення Суду справедливості ЄС), інструменти політичного оцінювання (Механізм верховенства права, процедура за ст. 7 ДЄС) та фінансову обумовленість (зокрема Регламент ЄС 2020/2092 умови використання фондів ЄС і коштів у межах механізму відновлення та стійкості (RRF)). Комбінація цих засобів спрямована на забезпечення ефективного впровадження стандартів доброчесності та їх корекцію у разі відхилення. Такий підхід ЄС також поширюється на зовнішні відносини ЄС, зокрема у співпраці з державами-партнерами, включно з Україною.

Директива ЄС про боротьбу з корупцією як новий етап регулювання антикорупційної політики ЄС. Багаторічна еволюція антикорупційної політики Європейського Союзу зумовила появу ініціатив щодо ухвалення комплексного нормативного акта у цій сфері, а саме Директиви про боротьбу з корупцією [докладніше про аналіз законодавчих ініціатив див.: 13; 14]. Водночас успішна імплементація цих норм вимагає не лише суто юридичних рішень, а й врахування етичних стандартів та забезпечення суспільної довіри до антикорупційних інституцій [докладніше див.: 15; 16]. Нова Директива покликана суттєво оновити існуючу нормативну базу та регуляторні механізми, що може мати безпосередній вплив на умови ведення бізнесу на внутрішньому ринку ЄС. Директива спрямована на подолання фрагментарності чинного правового регулювання та уніфікацію мінімальних стандартів криміналізації. Запропоновані зміни передбачають низку новацій, спрямованих на захист конкурентного середовища внутрішнього ринку. Зокрема, йдеться про розширення переліку гармонізованих складів правопорушень, що виходять за межі традиційного хабарництва та охоплюють такі діяння, як: незаконне привласнення, торгівля впливом, зловживання службовим становищем, перешкоджання правосуддю, збагачення від ко-

рупційних злочинів та приховування активів [10, ст. 5–10].

Окрему увагу приділено криміналізації корупції у приватному секторі, що має безпосереднє значення для забезпечення добросовісної конкуренції. У цьому контексті передбачається встановлення мінімальних вимог щодо санкцій та відповідальності за відповідні правопорушення. Пороги максимальних покарань для фізичних осіб: не менше 5 років позбавлення волі за хабарництво у державному секторі; не менше 4 років за незаконне привласнення у державному секторі, збагачення від корупційних злочинів та приховування; не менше 3 років за хабарництво в державному секторі без порушення посадових обов'язків, хабарництво в приватному секторі та торгівлю впливом [10, ст. 12].

Важливим елементом є також розвиток механізмів відповідальності юридичних осіб. Директива передбачає розширення підстав притягнення компаній до відповідальності, зокрема у випадках недостатності внутрішнього контролю, що уможливило вчинення правопорушень. Тепер компанії стають суб'єктами адміністративної чи кримінальної відповідальності не лише за злочини, вчинені їхніми керівниками, а і за відсутність дієвого контролю, що уможливило вчинення корупції працівниками нижчої ланки. Розмір штрафів може сягати від 3% до 5% від загальносвітового обороту компанії або, як альтернатива, від 24 до 40 мільйонів євро залежно від тяжкості порушення [10, ст. 13–14].

Водночас Директива накладає на держави-члени масштабні інституційні зобов'язання: створення спеціалізованих незалежних антикорупційних органів, регулярне оновлення національних антикорупційних стратегій, впровадження систем декларування активів та реєстрів політичного фінансування [10, ст. 20].

Попри перелічені санкції, основною метою зазначеного акту є зміщення вектора правового впливу з ретроспективної відповідальності за порушення на превентивну мінімізацію ризиків таких порушень. Ці зміни покликані законодавчо закріпити наявність систем внутрішнього контролю та персоніфікувати відповідальність керівного складу за системну бездіяльність у сфері запобігання корупції. Отже, Директива у поєднанні з повноваженнями AMLA формує нову правову архітектуру, де висока корпоративна етика стає не добровільною ініціативою, а обов'язковою умовою доступу до переваг внутрішнього ринку ЄС.

Для України як держави-кандидатки зазначені трансформації окреслюють напрям подальшої адаптації національного законодавства та розвитку інституційної спроможності у сфері протидії корупції.

4. Висновки. Проведений системний аналіз загальних правових засад боротьби з корупцією в Європейському Союзі дозволяє сформулювати такі висновки.

По-перше, антикорупційна політика в праві ЄС зазнала суттєвої трансформації від переважно морально-політичних орієнтирів до формування ефективних правових інструментів забезпечення функціонування внутрішнього ринку.

По-друге, сучасні ініціативи ЄС у сфері протидії корупції спрямовані на подолання секторальної фрагментації та формування більш узгодженого і системного підходу до визначення та криміналізації корупційних правопорушень. У разі їх реалізації це може сприяти підвищенню правової визначеності та зменшенню регуляторних прогалів у сфері транскордонної економічної діяльності.

По-третє, сучасні ініціативи ЄС у сфері протидії корупції свідчать про поступове посилення регуляторного підходу, від моделі мінімальної криміналізації до формування більш комплексної системи гармонізованих складів злочинів у публічному та приватному секторах. Запровадження розширеної відповідальності юридичних осіб, зокрема у випадках недостатнього контро-

лю або нагляду за запобіганням злочинам, спрямоване на формування рівних конкурентних умов для всіх учасників внутрішнього ринку. У цьому контексті впровадження антикорупційного комплаєнсу набуває характеру необхідної передумови доступу до економічних переваг внутрішнього ринку ЄС.

Для України як держави, що перебуває у процесі європейської інтеграції, зазначені трансформації мають безпосереднє практичне значення. Посилення антикорупційного аспису ЄС зумовлює необхідність не лише формальної гармонізації законодавства, але й розвитку інституційної спроможності та впровадження європейських комплаєнс-практик у приватному секторі як умови повноцінної участі у внутрішньому ринку ЄС.

Конфлікт інтересів. Автор декларує, що не має конфлікту інтересів стосовно даного дослідження, в тому числі фінансового, особистісного характеру, авторства чи іншого характеру, що міг би вплинути на дослідження та його результати, представлені в даній статті.

Фінансування. Дослідження проводилося без фінансової підтримки.

Доступність даних. Рукопис не має пов'язаних даних.

Використання засобів штучного інтелекту. Автор підтверджує, що не використовував технології штучного інтелекту під час створення представленої роботи.

References:

1. European Union. (2024b). *Citizens' attitudes towards corruption in the EU in 2024* (Special Eurobarometer 548). <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>
2. European Union. (2024a). *Businesses' attitudes towards corruption in the EU in 2024* (Flash Eurobarometer 543). <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3180>
3. Hafner, M., Taylor, J., Disley, E., Thebes, S., Barberi, M., & Stepanek, M. (2016). *The cost of non-Europe in the area of corruption. Annex II – Corruption in the EU: In-depth analysis*. European Parliamentary Research Service. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/558779/EPRS_IDA\(2016\)558779\(ANN2\)_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/558779/EPRS_IDA(2016)558779(ANN2)_EN.pdf)
4. Mungiu-Pippidi, A. (2015). *The quest for good governance: How societies develop control of corruption*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781316286937>
5. Rose-Ackerman, S., & Palifka, B. J. (2016). *Corruption and government: Causes, consequences, and reform* (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139962933>
6. Directive (EU) 2017/1371 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2017 on the fight against fraud to the Union's financial interests by means of criminal law. (2017). *Official Journal of the European Union, L 198*, 29–41. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj/eng>
7. Mitsilegas, V. (2022). *EU criminal law* (2nd ed.). Hart Publishing.
8. Szarek-Mason, P. (2010). *The European Union's fight against corruption: The evolving policy towards member states and candidate countries*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511676086>

9. *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on combating corruption, replacing Council Framework Decision 2003/568/JHA and the Convention on the fight against corruption involving officials of the European Communities or officials of Member States of the European Union and amending Directive (EU) 2017/1371 of the European Parliament and of the Council (COM/2023/234 final)*. (2023). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2023%3A234%3AFIN>
10. Directive (EU) 2026/1021 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2026 on combatting corruption, replacing Council Framework Decision 2003/568/JHA and the Convention on the fight against corruption involving officials of the European Communities or officials of Member States of the European Union and amending Directive (EU) 2017/1371 of the European Parliament and of the Council. (2026). <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2026/1021/oj>
11. Asp, P. (2012). *The substantive criminal law competence of the EU*. Jure Furlag.
12. Ligeti, K., & Simonato, M. (2013). The European Public Prosecutor's Office: Towards a truly European prosecution service. In *Toward a prosecutor for the European Union* (Vol. 1, pp. 1–15). Hart Publishing. <https://doi.org/10.1177/203228441300400102>
13. Zimmermann, F. (2024). Just call it corruption and criminalise... An assessment of the Commission's proposal for an EU Directive on combating corruption (COM [2023] 234 final). *European Criminal Law Review*, 14(1), pp. 27-48. <https://doi.org/10.5771/2193-5505-2024-1-27>
14. Bellingeri, M., & Luppi, F. (2023). Combating corruption in EU legislation. *Eucrim*, 18(3), 281–286. <https://doi.org/10.30709/eucrim-2023-025>
15. Monnery, B., & Chirat, A. (2024). Trust in a national anti-corruption agency: A survey experiment among citizens and experts. *European Journal of Political Economy*, 85, Article 102592. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2024.102592>
16. Krivins, A., Durguti, E., Vilks, A., & Kipane, A. (2025). Ethics and corruption in the European Union: A content analysis. *European Review*, 33(5), 555–580. <https://doi.org/10.1017/S1062798725100240>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Плескач Артур Васильович
аспірант кафедри права Європейського
Союзу,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
e-mail: a.v.pleskach@nlu.edu.ua
ORCID: 0009-0000-4631-7976

Pleskach Artur
Postgraduate Student at the Department EU
Law,
Yaroslav Mudryi National Law University
e-mail: a.v.pleskach@nlu.edu.ua,
ORCID: 0009-0000-4631-7976

Дата надходження статті: 23.03.2026

Дата надходження виправленої версії статті: 13.04.2026

Дата прийняття статті: 22.04.2026

Дата публікації статті: 09.06.2026